

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 14 oktyabr 2023-cü il №78 (2790) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Prezident İlham Əliyev MDB-yə üzv dövlətlərin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanları rəhbərləri şurasının 53-cü iclasının iştirakçılarını qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 11-də MDB-yə üzv dövlətlərin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanları rəhbərləri şurasının 53-cü iclasının iştirakçılarını - Rusiya Federasiyası Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin direktoru, MDB dövlətlərinin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanları rəhbərləri şurasının sədri Aleksandr Bortnikov, Rusiya Federasiyası Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin direktoru Sergey Naritskini, Belarusun Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri İvan Terteli, Qazaxstanın Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Yermek Sagimbayevi, Qırğızistanın Baş nazirinin müavini, Dövlət Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Kamçibek Taşıyevi, Özbəkistanın Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin sədri Abdusalam Azizovu, Tacikistanın Dövlət Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Saymumin Yatimovu və MDB-yə üzv dövlətlərin Antiterro Mərkəzinin rəhbəri Yevgeniy Sisoyevi qəbul edib.

AZERTAC xəber verir ki, dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Hörmətli qonaqlarımızı, dost ölkələrin xüsusi xidmət orqanlarının rəhbərlərini salamlamağa şadam.

Əminəm ki, Bakıda keçirilən tədbir qarşılıqlı fəaliyyətimizin möhkəmlənməsi işinə xidmət edəcək və gələcək əməkdaşlığı daha bir töhfə olacaq. Əlmətdər haldır ki, sizin iclasınız dövlət başçılarının da ünsiyyətinə və qarşılıqlı fəaliyyətimizin çox mühüm məsələlərinin müzakirəsinə kömək edəcək MDB-nin növbəti sammiti ərefəsində keçirilir. Azərbaycan MDB-nin içinde iştirak etməye həmişə böyük əhəmiyyət verir. Bütün istiqamətlər üzrə və əlbəttə, təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi sahəsində six temaslar mövcuddur. Sizin işiniz, həmcinin həmkarlar arasında qarşılıqlı fəaliyyət hazırlığı mürəkkəb beynəlxalq şəraitdə xüsusi əhəmiyyət malikdir, çünki təhdidlər artır, yeni qeyri-sabitlik ocaqları yaranır və ölkələrimizin sabitliyi və təhlükəsizliyi bir çox hallarda sizin strukturların operativ işindən asıldır.

Düşünürəm ki, siz bugünkü iclasda da əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi məsələlərini

müzakirə edəcəksiniz. Əlbəttə, daim operativ informasiya mübadiləsi aparmaq zəruridir. Siz hamidən yaxşı bilirləriniz ki, informasiya, o cümlədən onun qəbul edilməsi və ona reaksiya verilmesi baxımından böyük əhəmiyyət malikdir. Əlbəttə ki, ölkələrimiz arasında six qarşılıqlı fəaliyyət əməkdaşlığın səmimi, məqsədönlü, neticəyə və mümkün təhdidlərin profilaktikasına və ya aradan qaldırılmasına yönəlmiş əməkdaşlıq üçün gözel imkanlar yaradır.

Ölkələrimizin yerləşdiyi regionlarda, əlbəttə, xarici təhdidlər də mövcuddur və bu istiqamətdə operativ iş riskləri minimuma endirməyə imkan verir. Bizim ölkələrin yerləşdiyi məkanda ictimai-siyasi sabitliyin möhkəmləndiriyini görmək sevindiricidir və dövlətlərimiz bir çox çağırışların öhdəsinə uğurla gelir.

Azərbaycana geldikdə, artıq bizim daxili təhdidlərimiz yoxdur. Üç həftə əvvəl həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində Azərbaycanın suverenliyi tam bərpa olunub. Əlbəttə, bu, regionumuzda təhlükəsizliyin möhkəmlənməsi və sülhə nail olunması üçün imkanlar yaradır. Biz buna çalışırıq və hesab edirik ki, başqa alternativ yoxdur. Son həftələrde baş verən hadisələrin mətbuatda, ilk növbədə, Qərb mediasında müxtəlif cür, deyərdim ki, birtərəfli, qərezli və nə məsələnin tarixini, nə də bugünkü realilləri tamamilə eks etdirmədən təqdim olunduğunu nəzərə alaraq, son üç ildə baş verənlər barədə sizi qısaca məlu-

matlaşdırmaq istəyirəm. Amma menim informasiyamın, necə deyərlər, daha dolğun olması üçün tarixə qısa ekskursiya etmək istəyirəm.

Ondan başlayıb ki, Dağlıq Qarabağ adlı qurum tarixdə heç vaxt mövcud olmuşdur. 1805-ci ildə Rusiya imperiyasının tərkibinə daxil olmuş Qarabağ xanlığı olub. Kürəkçay sülh müqaviləsi imzalanıb, onu Azərbaycan tərəfindən Qarabağ xanı İbrahim Xəlil xan, - o, Qarabağın və Şuşanın xanı idi, - Rusiya tərəfindən isə çar generalı Sisianov imzalayıblar. Kürəkçay müqaviləsinin mətni internetdə var və hər kəs tanış ola bilər. Orada erməni əhalisi və ya erməni əhalisinin hansısa xüsusi hüquqları haqqında heç bir xatırlatma yoxdur. Yəni, bu, bir daha aydın şekilde ondan xəber verir və tarixçilər də yaxşı bilirlər ki, Qarabağ əsrlər boyu, min illiklərlə bu ərazilə yaşışmış azərbaycanlıların məskunlaşduğu qədim torpaqdır. Kürəkçay sülh müqaviləsindən sonra Azərbaycan xanlıqları ilə Rusiya arasında digər Azərbaycan xanlıqlarının, o cümlədən İrəvan xanlığının da Rusyanın tərkibinə daxil olduğu daha iki - 1813-cü ildə Güllüstan sülh müqaviləsi və 1828-ci ildə Türkmençay müqaviləsi olub. Həmcinin bu sənədlərde, təbii ki, səhəbət Azərbaycan torpaqlarından gedirdi. Cənubi Qafqazın sovetləşdirilməsindən sonra Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti yaradıldı. O ne üçün yaradıldı? Çünki XIX əsrin həmin sənədlerindən sonra erməni əhalisinin İrandan və Şərqi Anadoludan

Azərbaycan ərazilərinə kütləvi köçü başlandı. Artıq sovetləşdirmə məqamında Azərbaycanın Qarabağ regionunun milli tərkibi XIX əsrin əvvəlində olduğundan fərqli idi. Bunları nəzərə alaraq, ola biler ki, daha hansısa səbəblərdən sovet hakimiyyəti, Sovet İttifaqı artıq həmin vaxt Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətini, hətta respublika deyil, Azərbaycan SSR-in tərkibində vilayət yaratdı. Bu, tam yüz il əvvəl baş verib. Artıq Sovet İttifaqında mərkəzdənqəcəma meyillişər başlanıb, erməni separatçılığının və təcavüzkar ekstremizmin baş qaldırıldığı 1980-ci illərin sonunda qeyri-rəsmi ekstremist təşkilatları yaradıldı, təəssüf ki, mərkəzi sovet rəhbərliyi tərəfindən buna lazımi qiyamət verilmədi, bir çox hallarda isə onları dəsteklədilər.

Hamımız 1980-ci illərin sonunda Sovet İttifaqını kimin başçılıq etdiyini xatırlayıraq və təbii ki, başqa nə isə gözəlmək mümkün deyildi. Bütün bunlar ona getirib çıxardı ki, Azərbaycan və erməni xalqları arasındada ənənəvi sülh, dostluq və qarşılıqlı anlaşma münasibələri pozuldu, zərərli milli müstəsnalıq, üstünlük ideologiyası ortaya atıldı və Azərbaycanın Qarabağ torpağına iddiaları əsaslandırmaq üçün cəhdər edilməye başlandı. Bu tendensiyalar artıq Sovet İttifaqının süqutundan sonra açıq təcavüz və Azərbaycan torpaqlarının işğalı ilə davam etdi. Nəticədə Azərbaycan ərazisinin təxminən 20 faizi - həm Qarabağ bölgəsi, həm keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti,

həm de həmin muxtar quruma heç bir aidiyəti olmayan yeddi rayon işğal edildi. Etnik təmizləmə həyata keçirildi, bir milyondan çox azərbaycanlı öz doğma torpaqlarından qovuldu və 2020-ci ilin payızına qədər vəziyyət belə olaraq qaldı. Azərbaycan bütün vasitələrlə məsələni sülh yolu ilə həll etmeye çalışdı. Biz ATƏT-in himayəsi altında uzunmüddətli və nəticəsiz danışıqlar prosesində iştirak etdik. Yeri gəlmışkən, bu münaqışının nizama salınmaması bir daha göstərir ki, ATƏT-də böyük dəyişiklik olmalıdır. Bu münaqışının təmsalında biz hem de Birləşmiş Millətlər Təşkilatının öz nüfuzundan və öz riçaqlarından istifadə edə bilməməsinin şahidi olduq. Belə ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının erməni qüvvələrinin Azərbaycan ərazilərindən dərhal çıxarılmasını tələb edən dörd qətnamə qəbul etməsinə baxmayaq, onlar əməldə yerinə yetirilmədi. Biz uzun müddət gözlədik, bizim ümidiyimiz var idi. Mən 2004-cü ildə müxtəlif mərhələlərdə danışıqlarda iştirak etdim, lakin təəssüf ki, 2019-cu ildə bütün ümidiłər puça çıxdı. O vaxt Ermənistən baş naziri bəyan etdi ki, "Qarabağ Ermənistən və nöqtə". O, bununla bütün danışıqlara son qoydu və onları tamamilə mənasız etdi. Onu demək lazımdır ki, bu, suveren Azərbaycan dövlətinə qarşı açıq ərazi iddiası idi, çünki dönya həmin əraziyi, o cümlədən Ermənistən qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikasını" tanımadı. Yəni, erməni rəhbərliyinin bu təxribatçı, düşünləməmiş, deyərdim ki, aydın olduğu kimi, özünə qarşı sui-qəsdçi addımı və digər, o cümlədən hərbi xarakterli təxribat fəaliyyətləri, 2020-ci ilin sentyabrında 44 gün davam edən, Ermənistən ordusunun tamamilə darmadağın olması və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi ilə nəticələnən ikinci Qarabağ müharibəsinin başlanmasına getirib çıxardı. Rusiya Federasiyasının və şəxsən Prezident Vladimir Vladimiroviç Putinin vəsitleyi ilə 2020-ci il noyabrın 9-dan 10-na keçən gecə keçmiş Dağlıq Qarabağ regionunun etrafındaki rayonların hələ də işğal altında olan ərazilərinin de Azərbaycana qaytarılmasını, regiona isə Rusiya sülhməramlı kontingentinin yeridilməsini nəzərdə tutan üç tərəflə Bəyanat imzalandı.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyev MDB-yə üzv dövlətlərin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanları rəhbərləri şurasının 53-cü iclasının iştirakçılarını qəbul edib

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Məsələnin qısa tarixçəsi budur. Belə bir sual yaranı biler: bəs, üç həftə əvvəl nə baş verib? Belə ki, bəresində danişdığım Bəyannamənin imzalanmasına baxmayaraq, Ermənistan onun bəndlərini yerinə yetirmirdi, halbuki ən vacib bəndlərdən birində deyilirdi ki, bütün erməni silahlı qüvvələri Qarabağ ərazisindən çıxarılmışdır. Buna əməl edilmədi, həm də nümayişkarane şəkilədə edilmədi. Hətta iki il ərzində - 2020-ci ildən 2023-cü ilin əvvəlinədək, Azərbaycanın Ləçən rayonunda sərhədə nəzarət etmədiyi bir vaxtda, oraya sayı milyonlarla ölçülü nəhəng döyüş silah-sursatları daşıınıb, bu isə tamamilə yaxın vaxtlarda aşkar çıxarılib. Minalar götərilib, ərazi əlavə olaraq minalanıb. Bütün bunların hamisi ona getirib çıxarıb ki, azərbaycanlılar öz torpaqlarında həlak olmağa davam ediblər. İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan sonra bizim 315 nəfər hərbi və mülki vətəndaşlarımız həlak olmuş və ağır şəkildə yaralanmışlar. Təessüf ki, onların sayı hər həftə artırdı.

Azərbaycana qarşı ərazi iddialarına son qoymaqla bağlı Ermənistana edilən coxsayılı çağırışlar qəribə reaksiyaya səbəb olub ki, həm də bununla bağlı sizi məlumatlandırmamaq istərdim. Bir il əvvəl - öten ilin oktyabr ayında Ermənistən və Azərbaycan rəhbərlərinin beynəlxalq tərəfdəşərlər görüşündə Bəyanat qəbul edildi. Bu sənədə əsasən hər iki ölkə birbirinin ərazi bütövlüyünü tanıdlıqlarını və ölkələrimizin ərazi bütövlüyünü təsdiqləyən 1991-ci il Alma-Ata bəyannaməsinin tərəfdarı olduqlarını bəyan etdilər. Biz bunu Ermənistən tərəfindən atılan mühüm addım hesab etdik, Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından nəhayət əl çəkəcəyini zənn etdik. Lakin təessüf ki, ümidiyərimiz doğrulmadı. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü sözdə və kağız üzərində tanıyan Ermənistən rəhbərliyi əməldə hər şeyin eksini edirdi. Təxribat hərəketlərinə son qoymaqla bağlı Azərbaycanın etdiyi coxsayılı çağırışlar təessüf ki, bütün ciddiliyi ile qəbul edilmədi. Vəziyyət daha da gərginləşdi, çünkü bu il sentyabrın 2-de Ermənistən baş naziri qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikasının" yaradılmasının ildönümü ilə bağlı təbrik məktubu göndərdi. Bu, qırımızı xətti keçmək demək idi və təbii ki, Azərbaycan buna döze bilməzdi. Bu, bizim ərazimizə qarşı açıq-aşkar iddia irəli sürülməsi idi. Sentyabrın 9-da qondarma "Dağlıq Qarabağ"ın qondarma hakimiyyət orqanları "seçki" keçirdilər, özlərinə yeni başçı seçdilər, bu isə mövcud reallıqların tam şəkildə inkar edilməsi demək idi və sentyabrın 19-da Azərbaycana antiterror tədbirləri keçirilmək və öz suverenliyini tam şəkildə bərpa etmək üçün başqa seçim yolu qoymadı. Bir sutkadan da az davam eden tədbirlər neticəsində Ermənistən Qarabağdakı ordusunu ta-

mamilə tərk-silah edildi, 10-15 min nəfərlik çoxminli kontingençə silahsızlaşdırıldı və ərazi-mizin üzərində tam nəzarət bərpa olundu. Buna paralel olaraq, biz artıq Qarabağın erməni əhalisinin reinteqrasiya planını açıq şəkildə dərc etdik, bu plan internetdə de mövcudur. Erməni əhalisinə öz evlərində qalmaqla bağlı çağırış edildi, çünkü bizim tədbirlərin hədəfləri dəqiq xarakter daşıyır. Mülki infrastruktur, mülki obyektlər və mülki şəxslər zərər çəkmədilər. Artıq dediyim kimi, bütün tədbirlər 24 saatdan da az davam etdi. Bu müddət Ermənistən qanunsuz hərbi birləşmələrinin tam şəkildə demoralizasiyası və mahiyyət etibarilə, teslim olması üçün kifayət etdi. Bu gün ərazilərin quldur dəstələrindən təmizlənməsi prosesi gedir. Bizdə olan məlumatlara görə, hələ ərazimizdə gizlənməyə davam edən müəyyən qruplar mövcuddur. Sentyabrın 20-dən sonra Qarabağda hərbi təxribatlar töredildi. Ərazi kifayət qədər böyükdür, dağlıqdır, meşəlikdir, buna görə də bize ərazini quldur birləşmələrindən tamamilə təmizləmək üçün vaxt lazımlı olacaq. Bax, prinsip etibarilə, məsələnin tarixçəsi bundan ibarətdir.

Bəs ətrafda nə baş verir? Bunu da düşünürəm ki, ətrafda baş verənlər barədə verdiklərimiz qiyəməti bizzən eşitməyiniz sizin üçün maraqlı olar. Ondan başlayaqla ki, Azərbaycan həm işğal müddətində, həm ikinci Qarabağ müharibəsində, həm də antiterror tədbirləri zamanı bütün humanitar normalara riayət edib. Beynəlxalq ekspertlər bunun şahidiyidirlər. Yeri gəlmışkən, bə yaxılarda azad edilmiş ərazilərdə səfərdə olan BMT missiya-sı dünən və bundan təxminən bir həftə əvvəl artıq iki dəfə məhz bunu vurğulayıb ki, bütün humanitar normalara əmel olunub. Bununla belə, Qərbədə erməni havadarları Azərbaycana qarşı iyrənc təxribata və yalançı kampaniyaya əl ataraq hər şeydə bizi ittiham edirlər. Burada əsas skripkanı çalan Fransadır və bu, həm sözügedən ölkənin rəsmi şəxslərinin bəyanatlarında, həm Azərbaycanın diskreditasiya edilməsi cəhdərində, həm də Azərbaycana qarşı aparılan və hər şeyin alt-üst şəkildə təqdim edildiyi media kampaniyasında özünü bürüze verir. Azərbaycan işgalçi kimini təqdim edilir, Ermənistən isə qurban kimi qələmə verilir. Otuzillik işğalın tarixi, bütün şəher və kəndlərimizin yerləyeksan edilməsi, Xocalı soyqırımı - bütün bunların hamısı, təbii ki, inkar edilir, tamamilə yalanla dolu hekayələr uydurlur. Lakin yeri gəlmışkən, onu da deməliyəm ki, elə dənən mənə bir videosüjet təqdim etdilər. Həmin videooda ABŞ prezidentliyinə namizəd Azərbaycana qarşı ittihamlarla çıxış edir və bu zaman ermənilər tərəfindən Gənce şəhərinin rakət atəşinə tutulması ilə bağlı kadrları nümayiş etdirir. Belə saxtakarlığa və həyəsizliyə yol verəcək qədər simasızlaşlaşmaq qeyri-mümkündür.

İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Ermənistən münəaqişə zonasından yüz kilometrlərlə uzaqda yerləşən şəhərlərimizi əzaqəmənli artilleriyadan, o cümlədən ballistik raketlərdən atəşə tutdu. Bunun neticəsində, bizim usaqlar da daxil olmaqla, yüzdən artıq mülki vətəndaşımız həyatını itirdi. Mehə sözügedən həmin nəməzəd, Azərbaycanı ittiham edərək, ermənilərin Gəncəyə və Bərdəyə hücumlarının kadrlarını nümayiş etdirir. İndi bu insanlarla necə danışmaq olar, onlara nəyi izah etmek olar? Onlar heç nə eşitmək istəmir. Onlar mərkəzdən verilən təlimata uyğun hərəkət edirlər. Ona görə də biz indi Azərbaycana qarşı aparılan misli görürənməmiş informasiya mühərabəsi ilə üz-üzə qalmışq. Biz, əlbəttə, öz gücümüzə buna müqavimət göstəririk, baş verənlərə bağlı həqiqətləri çatdırmağa çalışırıq və çatdırırıq. Ancaq başa düşmək lazımdır ki, güclər qeyri-bərabərdir. Coxillik müstəmləkəcilik tarixinə malik Fransa kimi ölkələrin dünya üzrə media resursları bizdəkindən qat-qat çoxdur.

Lakin bununla belə, biz müxtəlif platformlardan və beynəlxalq təşkilatlardan, həbələ digər formalardan istifadə edərək, baş verənlər barədə həqiqətləri çatdırıraq və bundan sonra da çatdıracaqıq. Fransadan danışanda, bu ölkənin rəhbərliyinin 2020-ci ilin bütün dövründən başlayan və indi də davam edən qeyri-konstruktiv və təxribatçı rolunu da qeyd etmək istərdim. Azərbaycanın ünvanına coxsayılı ittihamlar, esassız təhdidlər və şəntaj heç bir səməre vermədi. Fransa Prezidentinin bu yaxılarda Azərbaycanın beynəlxalq hüquqla problemləri olduğunu dair verdiyi bəyanat yalnız gülüş doğura biler. Çünkü Azərbaycan beynəlxalq hüququ pozmayıb. Biz öz ərazimizdə döyuşmuşuk, separatizmi aradan qaldırımışq, bütün humanitar normalara, Cenevre Konvensiyasına əmel etmişik. Beynəlxalq hüququ isə 30 il ərzində Fransanın elaltışı, bu gün onun əsas müttəfiqi olan Ermənistən başqa dövlətin ərazisini işğal edərək pozub. Necə deyərlər, öz gözündə tiri görməyib başqasının gözündə tük axtarmaq lazımdır. Fransız rejimi milyon yarım əlcəzəirlini təkcə əlcəzəirlər və müsəlman olduğuna görə mehv edib. Bu, soyqırımıdır. Hələ Fransanın Afrikada, Afrikanın digər hissələrində və bütün dünyada qanlı cinayətlərini demirəm. Fransanın bu gün müstəmləkələr saxlaması da ağlaşımazdır. Azərbaycan və şəxslər mənim tərəfimdən bu məsələlərə Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi dəfələrlə Qoşulmama Hərəkatının sammitlərində qaldırılıb və qanlı müstəmləkə keçmişənən və hətta bu gün bəzi Afrika ölkələrinin nə qədər səy göstərsələr də, xilas ola bilmədikləri bu ölkə bizi beynəlxalq hüququ pozmaqda ittiham edir. Bu, aburru.

Daha bir məsələ. İndi bəzi ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycan ilə Ermənistən

arasında münasibətlərin normallaşdırılmasında vasiteçilik xidmətləri göstərməyə çalışır. Mən bu yaxılarda demisəm ki, eğer bu siyaset birtərəfli xarakter daşıımırsa və qərəzlə deyilsə, biz bu cəhdələri qəbul edirik. Amma Fransanın bir tərəfdən bütün diplomatik normaları pozduğunu, təhqirlerle səciyyələnən bəyanatlarını, çirkin uydurmalarını, təxribat və yalanlarını görürükse, digər tərəfdən onun vasiteçilik xidmətləri göstərmək cəhdələri heç bir mənətiq çərçivəsinə sağlamır. Bize belə vasiteçilər lazımdır. Dəyil. Bu birincisi, ikincisi, kimse vasiteçilik etmək isteyir, bu, PR-aksiyaları xarakteri daşınamalı, əməldə nəticəyə yönəlməlidir.

Həmçinin size məlumat vermək isteyirəm ki, oktyabrın 12-də, bir gün sonra Rusiya tərəfinin teklifi ilə Rusiya, Azərbaycan və Ermənistən xarici işlər nazirlərinin Bişkekde görüşü olmalı idi. Biz Rusiya Federasiyasının vasitəciliyini minnetdarlıqla qəbul edirik, çünkü Rusiya bizim qonşumuz, müttəfiqimiz, həmçinin bizim regionda yerləşən, minlərlə kilometr uzaqda olan ölkələrdən fərqli olaraq qonşuluğda yerləşən Ermənistən da müttəfiqidir. Təbii ki, ölkələrimiz arasında münasibətlərin tarixi, əlbəttə, Rusiya tərəfinin vasiteçiliyini nəzərdə tutur. Biz bu teklifi müsbət qarşılıqlı və xarici işlər nazirimiz Rusiya və erməni həmkarları ilə görüşməyə hazırlı idik. Təessüf ki, erməni tərəfi bu görüşdən imtina etdi. İndi sual yaranır: Ermənistən sülh isteyir? Zənnimcə, xeyr, çünkü əger sülh istəsəydi, bu imkandan imtina etməzdi. Ermənistən baş naziri 6 saatda Qoranada uğur, orada Azərbaycansız Azərbaycanın müzakirə edildiyi mənasız görüşdə iştirak edir, amma 2-3 saatda Bişkekə üçə bilmir, onun mühüm işləri varmış. Bax, biz bütün bunları açıq deməliyik. Bütün bunları hamı görür, ancaq bunu danışmaq və nəzərə almaq lazımdır.

Öz şəhərlərimə yekun vuraraq onu da demək istərdim ki, Azərbaycan ilə Ermənistən arasında münasibətlərin normallaşmasına gəldikdə, biz buna hazırlıq. Biz sülh sazişi üzərində işi davam etdirməyə hazırlıq. Erməni tərəfinin Rusiya Federasiyasının vasitəciliyindən imtina edəcəyi təqdirdə, dənüşürəm ki, Azərbaycan ilə Ermənistən xarici işlər nazirləri arasında birbaşa danışqlar alternativ ola bilər. Hər hansı digər platformalar öz xidmətlərini təklif edən həmin ölkələrin Azərbaycana deyil, həqiqətə, haqlı mövqeyə və beynəlxalq hüquqa münasibəti nəzərə alınmaqla tərəfimizdən təhlil ediləndək.

Vaxt tapıb gəldiyinizə görə bir daha sizə təşəkkürümüz bilər. İndi hər yerde çətin zamandır, hamının işi çoxdur, amma bu gün sizin Bakıda olmağınız həm də ölkəmizə, dövlətlerimiz xüsusi xidmət orqanları arasında əməkdaşlığın seviyyesine münasibətinizi göstərir və keçmiş SSRİ məkanında mühüm təhlükəsizlik amilidir. Zənnimcə,

biz əməkdaşlığını möhkəmləndirməliyik. Tarixi əlaqələr, ortaq keçmişimiz - bütün bu amiller MDB məkanında dəstluğun möhkəmlənməsinə və qarşılıqlı dəstəye kömək edəcək. Beləliklə, bir daha sizi salamlayır, bugünkü tədbirdə uğurlar diləyirəm.

* * *

Rusiya Federasiyası Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin direktoru, MDB dövlətlərinin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanları rəhbərləri şurasının sədri Aleksandr Bortnikov deyib:

- Hörmətli İlham Heydər oğlu.

Əvvəlcə, MDB-yə üzv dövlətlərin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanları rəhbərləri Şurasının növbəti iclasının Azərbaycanda keçirilməsinə şərait yaratdırıñız üçün Size təşəkkür etmək isteyirəm. Bu, artıq Şuramızın fəaliyyəti dövründə keçirdiyimiz beşinci iclasdır. Azərbaycan hemiŞuramızın işinin təşkili üçün əlverişli və gözəl şərait yaradır. Əlbəttə, biz bugünkü tədbirimiz hazırlanmasında aparılan ilkin işlərə görə Azərbaycan Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbərini də minnətdarıq. Demək isteyirəm ki, fəaliyyət göstərdiyi bütün dövr ərzində Şura öz əhəmiyyətini sübut edib. Sizin bu gün xüsusi xidmət orqanlarının rəhbərlərinə qarşılaşdırılmış məsələlərin əksəriyyəti Sovet İttifaqının süqtundan sonra qarşılaşdırılmış problemlərin fonda real olaraq mövcuddur.

Cox təessüf ki, hər bir respublika, hər bir suveren dövlət bu və ya başqa dərəcədə bizim Şuramızın tədbirlərində müzakirə etdiyimiz problemləri yaşayıb. Bunlar bizim son illər daim bəhs etdiyimiz separatçılıq və ekstremizm təzahürləridir. Biz bu və ya başqa dərəcədə bununla qarşılaşmışıq. Biz bilavasitə dövlətlərimizin təhlükəsizliyi, suverenliyi, konstitusiya quruluşu ilə bağlı məsələlərdən danışırıq, belə ki, həm ölkənin daxilində olan, həm də xarici amillərlə bağlı bəzi problemlərin hamısı ümumiyyətdə təhlükəsizlik məsələlərinə təsir göstərir.

Cox təessüf ki, son vaxtlar MDB dövlətlərinin demək olar ki, hamısı Sizin indi söylədiyiniz bu və ya digər məsələlərlə qarşılaşdır. Hesab edirəm ki, bugünkü iclasımız birgə işimizin bütün istiqamətləri üzrə irəliləməyə kömək edəcək. İlham Heydər oğlu, yaradılan şəraitə və bugünkü görüşdə bizi verdiyiniz tövsiyelərə, tarixi arayışa, hazırlıda bizim içərisində olduğumuz MDB məkanında və regionda baş verən proseslərin əsaslandırılması görä bir daha Size təşəkkür etmək isteyirəm. Bu, baş verənlərin anlaşılması və obyektiv qiymətləndirilməsi baxımından çox əhəmiyyətliyidir. Əlbəttə, bugünkü iclasın neticələrində gələcəkdə dövlətlərimizin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məsələlərinin həllində maksimum dərəcədə səmərəli və məhsuldar istifadə etmək üçün bizdən asılı olan hər şeyi edəcəyik.

Cox sağ olun.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qırğızistana səfəri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında iştirak etmək üçün oktyabrın 12-də Qırğız Respublikasına səfər edib.

Bişkek şəhərinin "Manas" Beynəlxalq Hava Limanında Prezident İlham Əliyevin şərfinə fəxri qaroval dəstəsi düzəllüb.

Azərbaycan Prezidentini Qırğızistan Nazirlər Kabinetinin sədri - President Administrasiyasının rəhbəri Akilbek Japarov və digər rəsmi şəxslər qarşılıyıblar.

***

Oktyabrın 12-də Bişkekde Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin ilə görüşü olub.

Prezident **Vladimir Putin** çıxış edərək deyib: Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizi görməyimə çox şadam. Biz sonuncu dəfə Sizinlə telefonla danışmışdır. Əlbəttə, açıq demək lazımdır ki, burada bir nömrəli məsələ Qarabağ ətrafındakı veziyətdir. Bizim başqa gündəliyimiz də var, o, kifayət qədər genişdir. Təklif edirəm ki, işimizi aşağıdakı kimi quraq: onda biz ikinci hissədən başlaya bilərik, həmkarlarımıza öz fikirlərini söyləməyə, danışmağa imkan verək. Sonra bir daha üz-üzə qalaq və səhbət edək, məsələlərin bütün kompleksi, o cümlədən belə desək, həssas məsələlər üzrə danışaq.

Prezident **İlham Əliyev**: Vladimir Vladimiroviç, sağ olun. Sizi yenidən görməyimə şadam. Sizin de qeyd etdiyiniz kimi, biz bu yaxınlarda səhbət etmişik. Sevindirici haldır ki, Siz Qırğızistana dövlət səfəriniz çərçivəsində görüşmək üçün vaxt təpəndiniz. Əslində, məsələlər çoxdur. Hesab edirəm ki, Sizin təklifiniz tamamilə mönteqlidir. Biz həmkarlarımıza ikitərifli gündəliklə bağlı danışacaqıq, həm də bizim danışmağa mövzularımızı çoxdur. Bu ilin həm əmtəə dövriyyəsi, həm sənaye kooperasiyası, həm də nəqliyyat sahəsin-

bayanın Rusiyanın 70 regionu ilə uğurlu əməkdaşlığı qeyd edilib, bu xüsusda mütəmadi əsasda keçirilən regionlararası forumun vacib platforma olduğu bildirilib.

Dövlət Başçıları Şurasının iclası keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iclasda iştirak edib.

Qırğız Respublikasının Prezi-

Səhbət zamanı Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizinin inkişafından, onun potensialının genişləndirilməsindən və bütövlükdə həm dəmir yolu, həm də avtomobil yolları vasitəsilə yüksək məhdud tərkibdə iclasa iştirak edən dövlət başçıları birgə foto çəkdiriblər.

Övvəlce MDB Dövlət Başçıları Şurasının məhdud tərkibdə iclası keçirilib.

Qırğızistan Prezidenti **Sadır Japarov** deyib:

- Çıxış üçün söz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevə verili. İlham Heydər oğlu, buyurun, söz Sizindir.

Prezident **İlham Əliyev** iclas-

da çıxış edərək deyib:

- Hörmətli Sadır Nurqojoyeviç, hörmətli dövlət başçıları. Övvəlce, qonaqpərvərliyə və tədbirin yüksək səviyyədə teşkilinə görə Qırğızistan Prezidenti Sadır Nurqojoyeviç Japarova təşəkkür etmək istərdim.

Şadam ki, Qırğızistan və

Azərbaycan arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri

uğurla inkişaf edir. Dövlət başçı-

larının qarşılıqlı səfərləri zamanı

əldə olmuş razılaşmalar yeri-

nə yetirilir. Azərbaycan Qırğızis-

tanda investisiya layihələrini he-

yata keçirməyə başlayıb. Əməkdaşlığı dərinləşdirmək

məqsədilə Azərbaycan-Qırğı-

zistən investisiya Fondu yaradı-

lb. Fürsətdən istifadə edərək

Qırğızistan rəhbərliyini ölkənin

sosial-iqtisadi inkişafında uğur-

ları münasibətilə təbrik etmək

istərdim.

Rusiya Federasiyasının növbəti

ildə MDB-də sədrliyinə hə-

yata keçirilməsində hörmətli

Vladimir Vladimiroviç Putinə

də əməkdaşlıq üzrə nəticələri olduqca yaxşıdır. Çoxlu layihələr var. Sonra isə regional mövzulara və təhlükəsizlik məsələlərinə keçərik. Görüşə görə bir daha təşəkkür edirəm.

Prezident **Vladimir Putin**: Sağ olun.

Görüşdə ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticari əlaqələrin inkişafından, xüsusilə ticarət dövriyyəsinin artmasından məmnunluq ifadə olunub.

Regionlararası əməkdaşlıq məsələsinə toxunularaq, Azə-

canda rus dilinə qayğı, xeyli sayda ali və orta təhsil müəssisəsində rus dilinin tədrisi qeyd edilib.

Səhbət zamanı kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinin önəminə də toxunulub.

Görüşdə Azərbaycan ilə Rusiya arasında hökumətlərarası Dövlət Komissiyasının fəaliyyətinin vacibliyi qeyd olunub.

***

Oktyabrın 13-də Bişkekde Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB)

MDB-nin bir çox ölkələri üçün tranzit-neqliyyat sahəsində etibarlı tərəfdarlıdır. MDB-nin bir çox ölkələri Sərg-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri üzrə Azərbaycanın tranzit imkanlarından fəal istifadə edirlər. Bu iki nəqliyyat dəhlizinin ötürmə qabiliyyətinin genişləndirilməsi üzrə həyata keçirilən və perspektiv layihələr ölkələrimiz nəqliyyat təhlükəsizliyinin möhkəmlənməsi işi

ne və əmtəə dövriyyəsinin artırılmasına xidmet edəcək.

Bir daha tədbirin yüksək seviyyədə təşkilinə görə Qırğızistana Prezidentinə təşəkkürüm bildirmək istəyirəm. Əminəm ki, sammitin nəticələri gələcəkdə əməkdaşlığımızın möhkəmlənməsinə xidmet edəcək.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Prezident **Sadır Japarov**: Sağ olun, İlham Heydər oğlu.

***

Sonra MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclası işini geniş tərkibdə davam etdirilib.

Qırğızistana Prezidenti Sadır Japarov iclasda aparılan müzakirələrin MDB-yə üzv ölkələr arasında əməkdaşlığın inkişafına töhfə verəcəyini vurgulayıb. Sadır Japarov MDB-yə sədrliyin Qırğızistandan Rusiyaya keçidiyini elan edib.

Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin ölkəsinin MDB-yə sədrliy dövründə prioritet hədəfləri barədə məlumat verib. Vladimir Putin MDB Dövlət Başçıları Şurasının növbəti iclasının gələn ilin oktyabrında Moskvada keçiriləcəyini vurgulayıb.

Iclasa çıxış edən MDB-nin Baş katibi Sergey Lebedev imzalanacaq sənədlər barədə məlumat verib.

Daha sonra sənədlər imzalanıb.

Bununla da MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclası başa çatıb.

***

Oktabrın 13-də Bişkekde Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin MDB-nin Fəxri Nişanı ilə təltif olunması mərasimi keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və digər dövlət başçıları tədbirdə iştirak ediblər.

***

Oktabrın 13-də Bişkekde MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında iştirak edən dövlət başçılarının şərəfinə rəsmi qəbul təşkil olunub.

arasında əmtəə dövriyyəsinin həcmi təxminən 30 faiz artıb. Bu il artım 20 fazdən də çoxdur.

Azərbaycan MDB-nin bir çox ölkələri üçün tranzit-neqliyyat sahəsində etibarlı tərəfdarlıdır. MDB-nin bir çox ölkələri Sərg-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri üzrə Azərbaycanın tranzit imkanlarından fəal istifadə edirlər. Bu iki nəqliyyat dəhlizinin ötürmə qabiliyyətinin genişləndirilməsi üzrə həyata keçirilən və perspektiv layihələr ölkələrimiz nəqliyyat təhlükəsizliyinin möhkəmlənməsi işi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

***

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qırğız Respublikasına səfəri oktyabrın 13-də başa çatıb.

Bişkek şəhərinin "Manas" Beynəlxalq Hava Limanında dövlətimizin başçısının şərəfinə fəxri qaroval dəstəsi düzəllüb.

Azərbaycan Prezidentini rəsmi şəxslər yola salıblar.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

İlham Heydər oğlu Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməsinin 20-ci ildönümü ilə əlaqədar

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN BƏYANATI

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin təməlini qoymuşdur. Onun rəhbərliyi ilə 20 il öncə həyata keçirilməyə başlanan uzaqqorun daxili və xarici siyaset Azərbaycanı dünyadan en dinamik inkişaf edən dövlətləri sırasına çıxmışdır. İlham Əliyevin siyaset sənətinin incəliklərinə dərindən bələdliyi, fənomenal liderlik qabiliyyəti və yaradıcı dövlətçilik təfəkkürü, yenilmez əzmi və iradəsi ölkəminin müasir simasını müəyyənləşdirmək yanaşı, Cənubi Qafqaz bölgəsinin geosiyasi mənzərəsini kökündən dəyişmişdir. Milli və dövlətçilik məraqlarımızın qorunması və irəli aparılması, ölkəminin potensialının artırılması üçün görülən ardıcıl tədbirlər Azərbaycanı öz tarixinin en qüdrətli dövlətinə və regional güc mərkəzinə çevirmişdir.

Ölkə iqtisadiyyatında sürətli və davamlı inkişaf dövrü yaranmışdır. Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə həyata keçirilən nəhəng transmilli layihələr qlobal iqtisadiyyatda mü hüüm rol oynayır. Energetika sektorunda əldə edilən nailiyətlər nəinki ölkəminin enerji müstəqilliğini temin etmiş, həmdə Avrasiyanın energetika xəritəsini dəyişdirmişdir. Hazırda Azərbaycanın bərpəolunan enerjinin istehsalı və ixracı mənəbəyinə çevrilmesi üzərində iş aparılır.

Coxsaylı infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi Azərbaycanın iqtisadi mənzərəsini daha da zənginləşdirmişdir. Ölkəmiz Avropa ilə Asiyani bir-birinə six bağlayan nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevrilmişdir. Qeyri-neft sektörunun, xüsusən kənd təsərrüfatının, informasiya texnologiyalarının və turizmin inkişafı dayanıqlı iqtisadi tərəqqi amillərindən biri olmuşdur.

2013-cü ildə ilk peykinin buraxılmasından sonra Azərbaycan kosmik klubun üzvü ol-

yin möhkəmləndirilməsini daim diqqət mərkəzində saxlayır. Sayına və intellektual potensialına görə dünyadan qüdrətli xalqları ilə bir sırada dayanan Azərbaycan xalqının mütəşəkkil qüvvə kimi formalasmasının dəsteklənməsi üçün görülən işlərin miqyası ildən-ile genişlənir. Dünya azərbaycanlılarının bir-biri ilə və tarixi Vətənə əlaqələrinin güclənməsinə, diaspor təşkilatlarının formalasmasına, Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda yaşayan soydaşlarımızın hüquq və menafelərinin, təhlükəsizliyinin, milli kimliyinin qorunmasına, onların inkişafına, Azərbaycan dilini, ənənələrini və mədəniyyətini qoruyub saxlamasına, dəfələrlə soyqırımına və deportasiyaya məruz qalmış Qərbi azərbaycanlıların hüquqlarının bərpasına və zorla tərk etməyə məcbur olduqları ata-baba torpaqlarına qayıtmamasına kömək göstərilməsi dövlət siyasetinin ayrılmaz tərkib hissəsinə təşkil edir.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Res-

publikasının xarici siyaset konsepsiyasının həyata keçirilməsi sahəsində parlaq nailiyyətlər əldə edilmişdir. Bir çox dünya dövlətləri ilə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri qurulmuş, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində feal iş aparılmışdır. 2012-2013-cü illərdə dövlətimizin BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi fealiyyəti Azərbaycanın diplomatiya tarihində əldə edilmiş ən böyük uğurlardan biri olmuşdur.

Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu göstərən digər mü hüüm bir hadisə dünyadan BMT-dən sonra ikinci en böyük beynəlxalq təşkilatı olan Qoşulma Hərəkatının yekdil qərarı ilə 2019-2022-ci illərdə dövlətimizin bu quruma sədr seçilmesi və yenidən yekdil qərarla sədrlik muddətinin daha bir il uzadılması olmuşdur. Hərəkətə sədrlik dövründə Prezident İlham Əliyev ədaləti, beynəlxalq hüququ və üzv ölkələrin qanuni maraqlarını qeyyitlə qorumuşdur. 2021-ci və 2022-ci illərdə Qoşulma Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin və Gənclər Təşkilatının yaradılması Azərbaycanın uğurlu sədrliyinin nəticələri olmuşdur.

Prezident İlham Əliyevin irəli sürdüyü milli təhlükəsizlik

konsepsiyasının bütün istiqamətlərində müsbət nəticələr əldə edilmişdir. Ən yüksək standartlara cavab verən silahlı qüvvələr formalasdırılmışdır. Doğma torpaqlarını işğaldan azad etməyə hazır olan vətənpərvər gənc nəsil yetişdirilmişdir. Bütün bunlar Azərbaycan ərazilərinin Ermənistandan işğalından azad edilməsi barədə

daha nümayiş etdi. Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanlığı və fədakarlığı sayəsində erməni silahlı dəstələri tərk-silah edildi, kriminal xunta rejiminin fealiyyətinə son qoyuldu, dövlətimizin suverenliyi onun bütün erazisində bərpa edildi.

Qarabağı könüllü tərk etmək istəyən erməni sakinlərin ölkə erazisindən təhlükəsiz və rahat çıxışına şərait yaradılmışdır. Qarabağda qalan ermənilərin Azərbaycan cəmiyyətinə reinteqrasiyası üçün lazımi tədbirlər görülür. Ermənistanla sivil dövlətlərə münasibətlər qurulması məqsədi ilə Azərbaycanın irəli sürdüyü şərtlər əsasında sülh danışqları davam etdirilir.

Hazırda işğaldan azad edilmiş torpaqlarda Prezident İlham Əliyevin irəli sürdüyü strateji yol xəritəsinə əsasən bərpa və quruculuq işləri geniş vüsət almışdır. Məcburi köçkünlər mərhələ-mərhələ doğma yurdlarına qaytarılır. İnamlı səyləmək olar ki, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun dircəlişi ilə bağlı bütün layihələr uğurla başa çatdırılacaq və bu bölgələr Azərbaycanın dilbər guşələrinə çevriləcəkdir.

Siyasi lider öz fealiyyəti ilə zamanca qısa bir dövrü əhatə edir, milli lider isə uzunmüddətli perspektiv üçün ölkəsinin inkişafının optimallı istiqamətlərini müəyyənleşdirir. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi əmindir ki, Prezident İlham Əliyevə xas olan siyasi bəsirət və səriştə Azərbaycanın müstəqillik yollarında bundan sonra da inamlı irəliləməsini təmin edəcəkdir. Milli Məclis Vətənəmizin və xalqımızın bu günü və sabahi namənə dəyərlə fealiyyətində dövlət başçısına yeni böyük uğurlar arzulayaraq, onun uzaqqorun daxili və xarici siyasetini, həmişə olduğu kimi, feal surətdə dəstəkleyəcəyini, həyata keçirilən quruculuq işlərinin qanunvericilik bazasını möhkəmləndirmək və təkmilləşdirmək üçün öhdəsinə düşən vəzifələri layiqinə yerine yetirəcəyini bəyan edir.

(Bəyanat Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2023-cü il 12 oktyabr tarixli xüsusi iclasında qəbul edilmişdir.)

Azərbaycan Ordusunda kadr planlaşdırılması prioritet məsələlərdəndir

Müsahibimiz Müdafiə Nazirliyi Şəxsi Heyət Baş İdarəsi rəisi vəzifəsini icra edən general-major Elçin Xalilovdur.

- Cənab general-major, dünya təcrübəsi göstərir ki, əsaslandırılmış kadr siyaseti istənilən sivil dövlətin ordu quruculuğunu uğurunu təmin edir. Azərbaycan Ordusunda təşkilati-hüquqi və elmi baxımdan əsaslandırılmış, düzgün qurulmuş hərbi kadr siyaseti necə aparılır?

- Xüsusilə qeyd etmək istəyirəm ki, istənilən ordunun gücləndirilməsi prosesinde təşkilati-hüquqi, elmi baxımdan əsaslandırılmış və düzgün qurulmuş hərbi kadr siyaseti olmadan dinamik inkişaf mümkün deyil. Hərbi qulluqçularda Herbi Andə sadəqət, yüksək məsuliyyət, peşəkarlıq, ustalıq, təşəbbüskarlıq, idarəetmə, kadr mədəniyyəti və bu kimi digər vacib peşəkarlıq keyfiyyətlərinin formalasdırılması başlıca şərtidir. Azərbaycan Ordusunda bu proses dönməzlilik qanunauygın şəklində aparılır. Kadr potensialı formalasdırılır, inkişaf etdirilir, elecə də komandır heyəti və idarəetmə vəzifələrinə müasir düşüncəli, hərbi işi dərindən bilən, məhsuldar hərbi fəaliyyət qabiliyyəti, yeni təhlükə və tehdidləri dəf etməyi bacaran, dayanıqlı mənəvi-psixoloji duruma malik zabitlər irəli çəkilirlər.

- Bildiyimiz kimi, kadr siyasetinin səmərəli reallaşmasında kadr planlaşdırmasının böyük rolu var. Bu planlaşdırma zamanı zabitlərin irəli çəkilməsi prosesi Azərbaycan Ordusunda hansı formada həyata keçirilir və bu istiqamətdə hansı işlər görülür?

Planlaşdırma - gələcəyə istiqamətlənmiş sistemli qərar qəbulətmə prosesidir. Kadr planlaşdırılması, əsasən, Azərbaycan Ordusunun taktiki və strateji məqsədlərinə nail olmaq üçün hərbi qulluqçuların kəmiyyət və keyfiyyət baxımından tələbatının ödənilməsini, kadr strukturunun və kadr potensialının uyğunluğunu təmin edilməsini nəzərdə tutur.

Azərbaycan Ordusunun strateji məqsədlərinə çatmaq üçün zəruri olan insan resurslarının hərbi təhsil prosesini cəlb edilməsi və inkişafını təmin edən planların hazırlanması, kadr orqanlarının insan resurslarının planlaşdırılması istiqamətində əsas funksiyalarlardandır. Bu funksiyaların reallaşmasına nail olmaq üçün kadr orqanı işçiləri bütün sahələr üzrə geniş məlumatata malik olmalı və kadr axını üzrə bülklər əsasında insan resursları ilə təminat strategiyasının reallaşmasının praktik planını hazırlamağı bacarmalıdır.

- Azərbaycan Ordusunda xidmet edən kadr orqanı işçiləri hansı metod və təcrübələrdən istifadə edirlər?

- İnsan resurslarının idarə edilməsi prosesində müsbət nəticələrin eldə olunması idarəetmə qərarlarının keyfiyyət göstəricilərindən, onların prosesə təsir imkanlarından, həmçinin planlaşdırma mütəxəssislərinin peşəkarlığından və həmçinin tərəfəndə asılıdır. Qarşıya qoyulan məqsədə nail olmaq üçün planlaşdırma mütəxəssisləri proqnozlaşdırmanın məzmununu, məhiyyətini, əsas yanaşmalarını, metodlarını və prinsiplərini, həmçinin dövlət idarəetməsində planlaşdırma və proqnozlaşdırmanın xüsusiyyətlərini bilməlidirlər. Onlar əsas proqnozlaşdırma metodlarını tətbiq etmə və planlaşdırma vərdişlərinə malik olmalıdır. Peşəkar kadr orqanı işçiləri dünya ölkələrinin qabaqcıl təcrübəsindən, insan resurslarının idarə edilməsi metodologiyasından bəhrələnlərlərlər. Belə ki, hər hansı ölkə diğər ölkələrin tətbiq etdiyi texnologiyalardan yaradıcılıqla yarananmadan müsbət nəticə eldə edə bilməz.

Kadr planlaşdırmasının cari vəziyyəti, imkanları və perspektivlərinin təhlili barədə nə deyə bilərsiniz?

- Azərbaycan Ordusunda kadrın planlaşdırılması üzrə fəaliyyətlər sistemli şəkildə aparılır. Belə ki, Kadrlar İdarəsinin tərkibində planlaşdırma şöbəsi yaradılıb. Bununla yanaşı, Türkçə Silahlı Qüvvələrinin modeline uyğun fəaliyyətin təşkili görülen işlərin keyfiyyətinin artması mühüm rol oynayır. Xüsusilə təyinatların kompüter program təminatı ilə həyata keçirilməsi şəffaflığın bariz nümunəsidir. Neinki ilk təyinat alan zabitləri, hətta gizir, müdəddətən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının (əsgərlərin) təyinatı da kompüter program təminatı vasitəsilə həyata keçirilir. Həmçinin zabitlərin rotasiyası prosesi də bu program vasitəsilə icra olunur.

Türkçə Silahlı Qüvvələrinin modeline uyğunlaşmadan söz düşmüşkən "Gizir hazırlığı" məktəbi nin fəaliyyətə başlamasını xüsusi vurgulamaq yerinə düşər. Bu məktəbin yaradılmasında başlıca məqsəd peşəkar gizirlərin hazırlanması və komanda idarəetmədə gizir konsepsiyasından istifadənin daha da artırılmasından ibarətdir.

Qeyd olunan mühüm xüsusiyyətlər və bu istiqamətdə görülen işlər mövcud problemlərin hellində, gələcək planların inkişafında və daha da sürətlənməsinə mühüm rol oynayacaq.

Azərbaycan Ordusunun inkişaf istiqamətlərinə uyğun olaraq, zabit heyətinin vaxtında və ədalətli karyera inkişafının təmin edilmesi, onların peşəkarlıq keyfiyyətlərinin səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə karyera inkişafının planlaşdırmasının həyata keçirilməsi və bu məqsədilə karyera inkişafi mexanizmlərinin, metod və vəsitiyələrinin müəyyənləşməsi perspektivdə reallaşdırılmalı olan prioritət məsələlərdəndir.

- Kadr planlarının tərtib edilməsi və reallaşması hansı əsas prinsiplərə əsasında həyata keçirilir?

- Planların tərtib edilməsi və reallaşması planlaşdırmanın varisiyi, elastifikasi, onun uzlaşdırılması, qanunvericiliyin tələblərinin, fərdi və kollektiv psixologyanın, qəbul olunan qərarların iqtisadi və sosial nəticələrinin nəzərə alınması, planın yerinə yetirilməsi üçün zəruri şəraitin yaradılması, qabiliyyətlərin (istedadlarının) üzə çıxarılması, planların icrasına nəzarət prinsiplərindən asılıdır. Bu prinsiplər əsas istiqamət meyarlarını müəyyənləşdirməklə kadr orqanı işçilərinin xidməti fəaliyyətlərini müəyyənləşdirir. Təbii ki, görülən bütün işlər bu prinsiplər əsasında aparılır ki, bu da inkişafda doğru yönəlmüşdir.

- Cənab general-major, bildiyimiz kimi, prinsiplərlə yanaşı, metodlar da kadrın planlaşdırmasında mühüm rol oynayır. Kadr planlaşdırmasında hansı metodlar tətbiq olunur?

- Kadr planlaşdırmasında, bir qayda olaraq, keyfiyyət və kəmiyyət metodları tətbiq olunur. Azərbaycan Ordusunda kadrılar olan keyfiyyət göstəriciləri üzrə tələbat rütbe kateqoriyaları, hərbi uçot ixtisasları üzrə perso-

nala qoyulan tələblər nəzərə alınmaqla təşkilati-stat strukturu əsasında müəyyən olunur. Keyfiyyət baxımdan planlaşdırılma zamanı ekspert qiymətləndirmə, qrup şəklində qiymətləndirmə, modeləşdirmə metodlarının tətbiqi imkanları mövcuddur.

Kadrlara, olan tələbatın kəmiyyət göstəricisi (tələb olunan kadrların sayı) mövcud dövrde olan ştat sayı ilə faktiki komplektləşmə sayının müqayisəsi əsasında müəyyən edilir.

Kəmiyyət planlaşdırmasında (saya görə planlaşdırma) isə əsasən balans metodundan istifadə edilir. Balans metod təşkilatın malik olduğu və planlaşdırma dövründə tələbatın qarşılıqlı ullaşdırılmasına əsaslanır. Bu zaman plan mövcud resurslar (resurs mənbələri) və həmin resursların paylanmasının eks olunduğu ikitərəffi cədvəl şəklinde qurulur. Bu metod Azərbaycan Ordusunda xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin məzunlarının vəzifələrə təyinat, zabit heyətinin rotasiyası, həmçinin kadr ehtiyatından istifadə (səfərbərlik planı) zamanı müvəffəqiyətlə tətbiq oluna bilər.

- Cənab general-major, kadr planlaşdırmasında proqnozlaşdırma barədə məlumat verə bilərsiniz?

- Kadr planlaşdırmasının əsasını proqnozlaşdırma təşkil edir. Proqnozlaşdırma - baxılan idarəetmə obyektiinin gələcək inkişafının əvvəlcədən görülməsi, gələcək vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir. Proqnozlaşdırma planlaşdırma prosesindən əvvəl aparılır, onun əsas məqsədi idarəetmə obyektiinin dəyişmə qanunauyğunluqları və tendensiyalarının təhlilinə əsaslanaraq idarəetmə qərarlarının qəbulu üçün elmi əsasların formalasdırılmasıdır. Bu prosesde idarəetmə obyektiinin gələcək inkişafının alternativ variantları, onun obyekte aktiv təsirinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi nəzərdə tutulmalıdır. Kadr proqnozlaşdırılması şəxsi heyətin vəziyyəti və gələcək inkişaf istiqamətləri haqqında əsaslandırılmış təsəvvür olub, kadr strategiyasının və perspektivdə personal üzrə planların tərtib edilməsinin əsasıdır.

Elmi-texniki tərəqqinin sürəti inkişaf və qloballaşmanın tendensiyasının yüksəldilməsi şəraitində idarəetmə obyektiinin təhlili karyera inkişafının vaxtında və ədalətli karyera inkişafının təmin edilmesi, onların peşəkarlıq keyfiyyətlərinin səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə karyera inkişafının planlaşdırmasının həyata keçirilməsi və bu məqsədilə karyera inkişafi mexanizmlərinin, metod və vəsitiyələrinin müəyyənləşməsi perspektivdə reallaşdırılmalı olan prioritət məsələlərdəndir.

- Proqnozlaşdırmanın əsas məsələləri kimi sosial-iqtisadi proses və hadisələrin elmi təhlili, mövcud vəziyyətin qiymətləndirilməsi və aparıcı problemlərin üzə çıxarılması, bu tendensiyaların gələcək təsirinin qiymətləndirilməsi, yeni yarana biləcək vəziyyət və problemlərin əvvəlcədən görülməsi, perspektivdə mümkün inkişaf alternativlərinin qabaqcadan müəyyənləşdirilməsini qeyd etmək mümkündür?

- Proqnozlaşdırma prosesi proqnozlara əsaslanaraq həyata keçirilir. Proqnoz idarəetmə obyektiinin gələcək vəziyyəti haqqında ehtimalı, lakin kifayət qədər etibarlı elmi cəhətdən əsaslanır. Proqnoz əsas formalalarından biri inkişaf sənarioləridir ki, onlar proqnozlaşdırılan vəziyyətdə konkret subyektin fərəz edilən bu və ya digər təsirləri nəzəre alınmaqla hazırlanır.

Proqnozların hazırlanması obyektiin və ya prosesin dəyişmə tendensiyasının təsviri və onları xarakterizə edən parametrlərin formalasdırılması üsulları ilə həyata keçirilir. Obyektiin və ya prosesin dəyişmə tendensiyasının təsviri üsulunda, əsasən cərəyan və faktlara görə yanaşma nəzərə alınır. Proqnozlaşdırma cərəyanlara görə yanaşma proqnozlaşdırılan göstəricilərin dinamik zaman sırasının düzəndirilmiş qiymətinin ekstrapolyasiyasını nəzərdə tutur.

Bu əvvəlki tendensiyaların xətti ekstrapolyasiyاسından istifadə edilməsinə əsaslanan proqnozdur.

Proqnozlaşdırımda faktorlara görə yanaşma proqnozlaşdırılan obyekti təsirləri dairəsinin müəyyən edilməsini nəzərdə tutur. Bu yanaşma idarəetmə obyektiinin gələcək vəziyyətinin mümkün inkişafına təsir edən müxtəlif faktorlara və faktorların kombinasiyasının təsirinin qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- Azərbaycan Ordusunda kadr idarəetmə sisteminde keyfiyyət göstəricilərinin yüksəldilməsi, idarəetmədə taktiki yanaşmadan strateji yanaşmaya keçirilməsi tendensiyası kadr planlaşdırılması üzrə hansı fəaliyyətlərin icrasını zəruriləşdirir?

- İdarəetmə subyektləri tərəfindən kadr planlaşdırmasının nezəri-metodoloji əsaslarının dərindən öyrənilməsi, strateji kadr planlarında müasir silahların tətbiqi ilə bağlı kadrlara olan tələbatın proqnozlaşdırılması və nəzərə alınması, kadr planlarının ordunun inkişaf istiqamətlərinə uyğunlaşdırılması, planlaşdırma üzrə fəaliyyətlərdə innovasiya texnologiyalarının və metodlarının tətbiqi imkanlarından istifadə edilməsi vacibdir.

Bütün bu fəaliyyətlər Azərbaycan Ordusunda kadr idarəetmə sisteminin tekniləşdirilməsinə, kadr orqanlarının fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılmasına və hərbi qulluqçuların karyera inkişafına yönəlib.

- Sonda düzgün kadr İslahatlarının nəticəsi olaraq Aprel döyüşləri, Gündün zəfəri, Tovuz döyüşləri, Vətən mühərbiyi və sonrakı uğurlu əməliyyatlar zamanı şəxsi heyətin peşəkarlıq fəaliyyətini, mənəvi-psixoloji vəziyyətini dəyərləndirməyiniz maraqlı olardı.

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev xalqa müraciətində Azərbaycan Ordusunun Vətən mühərbiyəsindən sonra keçirdiyi uğurlu əməliyyatları qiymətləndirərək bildirmişdir: "Bir dəha demək isteyirəm ki, ordumuzun, bütün Silahlı Qüvvələrimizin peşəkarlığı, texniki imkanları bize bu vəzifəni şəreflə yerinə yetirməyə şərait yaratmışdır və bir dəha Azərbaycan əsgəri, zabitlər həm yüksək peşəkarlıq, həm də yüksək mənəvi keyfiyyətlər göstərmişdir". Bu fikirlər onu göstərir ki, şəxsi heyətin kadr potensialının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması düzgün aparılmışdır. Neticədə bütün əməliyyatlar zamanı uğur əldə edilmişdir ki, bu da təyinatların qanunauyğun şəkildə aparıldığına göstəricisidir.

Bütün bunlarla yanaşı, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji vəziyyətinin yüksək olmasının qazanılan qələbelələrə mühüm töhfə olduğunu xüsusi qeyd etmek lazımdır. Bu da şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının artırılması, hərbi intizamın möhkəmləndirilməsi, asudə vaxtin səmərəli təşkili və mədəni-kültəvi tədbirlərin keçirilməsi istiqamətində görülen sistemli işlərin və bu işlərə məsul şəxslərin öz xidmətlərinə mesuliyyətlə yanaşmasının, elecə də onların peşəkarlığının nəticəsidir. Bu isə uğurlu kadr siyasetinin bəhrəsidir. Ali Baş Komandanın cənab İlham Əliyev çıxışlarının birində bildirmişdi: "Hər bir hərbi hissədə ideoloji tərbiyə yüksək səviyyədə təşkil edilməlidir. Buna bütün rəhbər heyət cavabdehlik daşıyır ki, bizim gənclərimiz milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda döyüssünlər, müstəqilliyin qədrini bilsinlər....".

Bizlər də Ali Baş Komandanın bu fikirləri xidməti fəaliyyətimizdə rəhbər təmsilçilər tətbiq etmək və təməqədən təməqədən tətbiq etmək lazımdır. - Maraqlı müsahibəyə görə çox sağ olun!

- Sağ olun.

Müsahibəni apardı:
kapitan
Ceyhun CƏFƏRLİ
"Azərbaycan Ordusu"

Hərbi Prokurorluq Ulu Öndərin 100 illik yubileyi ilə bağlı silsilə tədbirləri davam etdirir

Hərbi Prokurorluq Ulu Öndərin 100 illik yubileyi ilə bağlı silsilə tədbirləri davam etdirir.

Hərbi Prokurorluqdan AZERTAC-a verilən məlumatla görə, Beyləqan rayonunda rayon rəhbərliyi, eləcə də işgaldən azad olunmuş Xocavənd və Füzuli rayonlarında Müdafiə Nazırlığının hərbi qulluqçuları ilə birgə keçirilən tədbirlərdən əvvəl Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin abidəsi və Şəhidlər guşəsi ziyarət olunub, önlərinin gül dəstələri düzülüb. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu və memarı Ulu Öndər Heydər Əliyevin və ərazi bütövlüyüümüz, suverenliyimiz uğrunda canınan və keçənlərin əziz və unu-

dulmaz xatirələri bir dəqiqəlik sükütlə anılıb.

Mərasimlərdə çıxış edən hərbi prokurorun müavini, ədliyyə general-majoru Fuad Məmmədov, hərbi prokurorun böyük köməkçisi, mətbuat xidmətinin rəhbəri, baş ədliyyə müşaviri Firad Əliyev, Füzuli hərbi prokuroru, ədliyyə polkovniki Elçin Hacıyev, polkovnik Ruslan Ağasıyev və digər çıxışçılar müstəqillik yolunu və firavan istiqbalımızı nurlandıran, xalqını zamanın sərt sınaqlarından yüksək məharətlə çıxaraq, hər bir çətin vəziyyətdən en düzgün çıxış yolu tapan böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin şərəfli və mənali ömründən, çoxşaxəli və zəngin fəaliyyə-

tindən, dövlətimizin qüdrətlənməsində, xalqın rifahının yüksəldilməsində misilsiz xidmətlərindən və dünya siyasetinə verdiyi töhfələrdən bəhs ediblər.

Cıxışçılar, eyni zamanda, Ulu Önder Heydər Əliyevin Azərbaycanın parlaq gələcəyinə hesablanmış mükəmməl siyasetini yeni müstəvi dövrün tələblərinə uyğun şəkildə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son 20 il yaxın müddətə ölkəmizdə görülmüş misilsiz işlərdən, həyata keçirilmiş hərtərəfli köklü islahatlardan, bütün sahələrdə əldə olunmuş uğurlardan, o cümlədən qüdrətli Silahlı Qüvvələrimizin

formalaşmasından, həmin uğurların əldə olunmasına Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın dəstə-

yindən və xalqın ezmkarlığından danışıblar.

Tədbirlərdə, Müzeffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə qazanılmış tarixi Qələbə xüsusi vürjülanmaqla, Vətən mühərribəsindən, o dövrdə prokurorluğun, həmcinin hərbi prokurorluğun Silahlı Qüvvələrlə, eləcə də aidiyyəti rayonların rəhbərlikləri ilə qarşılıqlı səmərəli fealiyyətdən bəhs edilib, iftixar dolu 44 günün unudulmaz təəssüratları xatırlanıb.

Mərasimlərdən sonra, hərbi qulluqçular qarşısında hüquqi maarifləndirici məzmunlu çıxışlar edilib, onları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Tədbir iştirakçıları hərbiçilərin qayıq və problemləri ilə de maraqlanıblar.

Milli Müdafiə Universitetinin professorları yeni uğurlara imza atıblar

Milli Müdafiə Universitetinin professoru, riyaziyyat elmləri doktoru Etibar Pənahov Türk Dünyası Riyaziyyat Cəmiyyətinin Oazaxistan Respublikasının Türkistan şəhərində keçirilən Türk Dünyası Riyaziyyatçılarının Cəmiyyətinin VII kongresində vitse-prezidenti və plenar məruzəçi olaraq təmsil olunub. Professor Etibar Pənahov Türk Dünyasının Riyaziyyatçılar Cəmiyyətinin prezidenti B.Cumaqulov tərəfindən cəmiyyətin diplomu və medali ilə təltif olunub.

AZERTAC xəbər verir ki, Milli Müdafiə Universitetinin professoru, texnika elmləri doktoru İslam İslamovun isə monoqrafiyası dönya ən nüfuzlu beynəlxalq elmi nəşriyyatlarından olan "Springer"də nəşr olunub.

"Radio Engineering and Telecommunications Waveguide Systems in the Microwave Range - Modeling and

Synthesis" (Dalğaötürən tipli ifrat yüksək tezlik diapazonlu radiotexniki və telekommunikasiya sistemləri - modelleşdirilmə və sintez) adlı monoqrafiya radiotexnika və telekommunikasiya üzrə elmi-tədqiqat əsəridir. Professorun monoqrafiyası Azərbaycan Respublikası üzrə bu sahədə "Springer" nəşriyyatında çap olunan ilk nəşədir.

2017-ci il mayın 23-de Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasının Milli Təhlükəsizlik Konsepsiyası"nda beynəlxalq hüquq normalarıyla təsbit edilən, ərazi toxunulmazlığı və bölgünəməzliyi kimi milli təhlükəsizlik prinsiplərinə istinadən 2023-cü il sentyabrın 19-da Azərbaycan Ordusunun şanlı tarixində yeni bir uğurlu əməliyyat keçirildi.

Əsas etibarile 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyanata əsasən, Rusiya sülhməramlı kontingentinin yerləşdiyi ərazilərdə aparılan əməliyyat tədbirlərindən bir neçə saat əvvəl Xocavənd rayonu ərazisində, mina partlayışında Daxili İşlər Nazırlığının polisləri də daxil olmaqla, 9 nəfər həyatını itirmişdi.

Ərazi bütövlüyüümüz və suverenliyimiz tam bərpa olundu

Öz ərazisində hər hansı əməliyyət aparmaq Azərbaycanın Konstitusiyanın hüququ idi. Və bu hüquqdan istifadə edilməkə erənilər tərk-silah olunmalıdır. Belə ki, qısa müddət ərzində erməni silahlı birləşmələrinin qalıqlarına sarsıcı zərbələr endirildi. Əməliyyat zamanı heç bir mülki obyekti hədəf seçilmədi, bölgədə yaşayan dinc əhalinin təhlükəsizliyi təmin edildi, yaşayış məntəqələri, o cümlədən ictimai bina, tədris mərkəzləri və xəstəxanalar zərər görmədi, mülki əhalinin daha təhlükəsiz məntəqələrə təxliyəsi imkan yaradıldı.

Bütün bunların məntiqli nə-

ticəsi olaraq, tədbirlərə rəhbərlik edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin tələbləri və qətiyyətli mövqeyi sayəsində çox sayıda canlı qüvvəsini, silahını, surətini, hərbi texnikasını itirən erməni terrorçuları və onların qondarma qurumlarının cinayətkar rəhbərliyi son çara kimi aq bayraq qaldırdılar, təslim olduqlarını bildirdilər, hərbi əməliyyatların dayandırılması xahiş etdilər.

Azərbaycan sentyabrın 20-də saat 13:00-da əldə olunan razılığı əsasən, əməliyyatları dayandırdı. Razılığa əsasən, Azərbaycanın Qara-

bağ bölgəsindəki qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri silahlı yere qoymalı, döyüş mövqelərindən və hərbi postlardan çıxmalı, ərazilərimizi tərk etməli və bütün bu proseslərin Rusiya sülhməramlı kontingenti ilə əlaqələndirilmiş formada aparılması təmin edilməli idi.

Vətən mühərribəsindən sonra qazanılan növbəti qələbə, Azərbaycan Respublikasının işğal olunmuş bütün ərazilərindən Ermenistan silahlı qüvvələrinin çıxarılması, bu ərazilərdə Azərbaycan Respublikasının suveren hüquqlarının bərpa edilmesi, məcburi surətdə torpaqlarından çıxarılmış azərbaycanlı-

ların öz doğma yurd-yuvalarına qayıtması, ölkəmizin sürəti iqtisadi inkişafı, regional integrasiya çərçivəsində bu bölgənin kommunikasiyalarının bərpası və sosial-iqtisadi yüksəlisi baxımından strateji əhəmiyyət kəsb edir. Bu tədbirlərin nəticəsi olaraq separatçı rejim ləğv olundu.

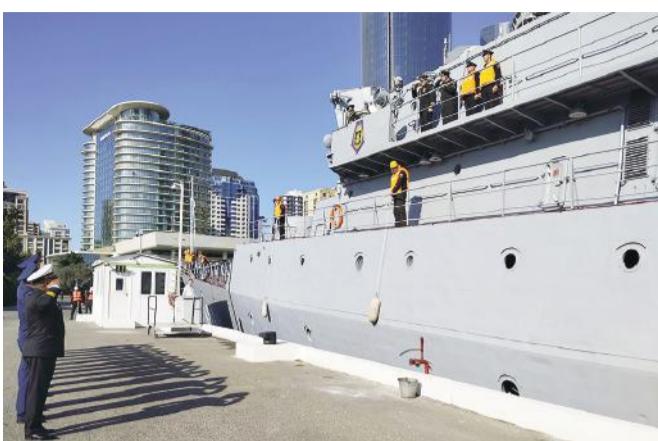
Azərbaycan BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının məlumat qərarlarında verdii sanksiyalara müvafiq olaraq Azərbaycanın öz ərazilərində erməni terror şəbəkəsinə qarşı tədbirləri icra etməklə qazandığı qələbə terrorizmə qarşı mübarizədə uğur kimi qiymətləndirilə bilər.

Sevinc ƏLƏKBƏROVA
Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutu

Rusiya Xəzər flotiliyasının hərbi gəmiləri Bakı limanını tərk edib

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, ölkəmizdə qeyri-rəsmi döşəmədən sonra olan Rusiya Federasiyası Hərbi Dəniz Donanmasının Xəzər flotiliyasının hər iki hərbi gəmisi oktyabrın 12-də Bakı limanını tərk edib.

Qeyd edək ki, səfər müddətində gəmi heyətləri üçün mədəni və tarixi abidələrlə tanışlıq məqsədilə Bakı şəhərində gəzinti təşkil edilib, həmcinin hərbi dənizçilərin kəndir dartma və futbol üzrə yoldaşlıq görüşü keçirilib.

Tibb xidməti

Müqəddəs borc, müqəddəs amal, müqəddəs xidmət...

Müdafıə Nazirliyinin Mərkəzi Hərbi Poliklinikasında hərbi qulluqçuların müalicə və müayinə olunmaları üçün hərəkətli şərait yaradılmışdır. Poliklinikada yaradılmış bu şəraitdən istifadə edən hərbçilərimiz daim saqlamlıqlarının qeydine qalırlar. Hərbçilərin saqlamlığını qorumaq üçün şəfa ocağında, öz peşəsinə ürəkdən bağlı olan təcrübəli tibb heyəti çalışır. Onlar poliklinikaya müraciət edən hərbçilərin tez bir zamanda saqlamaları üçün çalışır, Vətənimizin keşikçilərinə layiqli tibbi xidmət göstərirler.

Poliklinikanın reisi tibb xidməti polkovniki Asef Məmmədov bizimlə səhbət edərkən onu da öyrəndik ki, o, özü də 44 günlük Vətən mührəbəsində iştirak edib. Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın rayonları istiqamətlərində gedən döyüslərdə həkim kimi üzərinə düşən tapşırıqların öhdəsində bacarıqla gəlib. Yaralanmış neçə-neçə zabitin, əs-

Təbiidir ki, hərbçilərə yüksək səviyyədə tibbi xidmət göstəriləlidir. Tam məsuliyyətlə deyə bilərəm ki, poliklinikanın tibb heyəti bu müqəddəs işin öhdəsində bacarıqla gelir".

Tibb xidməti polkovniki Asef Məmmədov səhbət edərkən onu da öyrəndik ki, o, özü də 44 günlük Vətən mührəbəsində iştirak edib. Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın rayonları istiqamətlərində gedən döyüslərdə həkim kimi üzərinə düşən tapşırıqların öhdəsində bacarıqla gəlib. Yaralanmış neçə-neçə zabitin, əs-

yenə də hərbçilərin sağlamlığını keşiyindədir.

Poliklinikada ən çox müraciət olunan bölmələrdən biri de fizioterapiya bölməsidir. Bölməyə üz tutan hərbçilər burada həkimlərin yazdığı müalicə kursu keçir, sağlamlıqları nəticəsindən bacarıqla gelir.

Bölməyə daxil olanda tibb heyətini iş başında gördük. Onlar bölməyə gələn hərbi qulluqçuları qəbul edir, sənədlərində müvafiq qeydlər aparır və müalicəyə başlayırlar. Bölmədə hərbi qulluqçulara göstərilən tibbi xidmət bərədə fizioterapiya kabinetinin müdürü həkim-fizioterapevt Şəfəq Bağırova mülumat verdi. O dedi ki, hərbi qulluqçulara yüksək səviyyəli fizioterapevtik xidmətlər göstəririk. Bunun üçün bölməmizdə hərəkətli şərait yaradılmışdır. Tibb heyəti həkimlərin təyin etdiyi müalicə kurslarının daha səmərəli, daha müalicəvi əhəmiyyətli olmasına çalışırılar. Yaxşı bilirik ki, hərbçi üçün sağlamlıq başlıca şərtidir. Buna görə

müsəbat təsirindən ürəkdołusu danışırılar. Bir neçə gün fizioterapiya qəbul edən hərbçilər ağrılarının azaldığını deyirlər. "Təbiət - xəstəliklərin həkimidir", - deyən Hippokrat müxtəlif xəstəliklərin müalicə və profilaktikasında günəş vannalarından isti və soyuq prosedurlardan, məsajlardan, müalicə idmanından və iqlimdən geniş istifadə edərmiş. Elm və texnikanın tərəqqi etdiyi bir vaxtda fizioterapiya müalicələrinin metod və formaları da yenilənib. Bölməmizdəki kabinələrdə ən müasir fizioterapevtik avadanlıq və qurğular quraşdırılıb. Bunların köməkliyi ilə hərbi qulluqçularımıza tibbi xidmət göstəririk. Çalışırıq ki, onlar ən qısa müddədə sağlamlıqlarını bərpa edib hərbi hissələrinə qayıtsınlar. Xidmətlərini uğurla davam etdirsinlər. Yaxşı işimizə, diqqət və qayğıımıza görə həmisi hərbi qulluqçulardan minnətdarlıq dolu sözler eşidirik. Bu sözler bizi işimizə daha da həvəsənləndirir. Həkim-terapevtlər Mirvari Orucova, Aygün Nəcəfova, Fəxiyyə Abbasova, Sevinc Behbudovalı, tibb bacıları Nailə Məmmədova və Zülfüyyə Cəfərova üzərlərinə düssen vəzifələrin öhdəsində bacarıqla gəlirlər. Böyük sevgi ilə hərbi qulluqçulara tibbi xidmət göstərirler.

Bölmədə müalicə olunan hərbi qulluqçular Rəşad Əmrəhov, Arzu Məmmədov və başqları ilə də səhbət etdik. Onlar fizioterapiya bölməsində göstərilən tibbi xidmətdən razılıq etdilər. Qayğı və diqqətə görə bölmədə çalışan həkim-fizioterapevtlərə, tibb bacılarına minnətdarlıqları bildirdilər.

Müdafıə Nazirliyinin Mərkəzi Hərbi Poliklinikasından xos təəssüratlarla ayrıldıq. Əmin olduq ki, şəfa ocağının tibb heyəti bundan sonra da müqəddəs amala xidmət edən hərbi qulluqçulara elə müqəddəs amalla da tibbi xidmət göstərəcəklər.

Vahid MƏHƏRRƏMOV
"Azərbaycan Ordusu"
fotolar
C.CƏFƏROVUNDUR

gərin həyatını xilas edib. Polkovnik döyüslər zamanı göstərdiyi cəsərət və hünərə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə "Kəlbəcərin azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə", "Laçının azad olunmasına görə", "Vətən uğrunda" və "Vətən mührəbəsi iştirakçısı" medallarına layiq görüllər. Bacarıqlı həkim Asef Məmmədov bu gün

de işimizə məsuliyət və diqqətlə yanaşırıq. Fizioterapiya müalicəsi xəstənin sağalma və bərpa prosesində müsəbat rol oynayır. Fiziki amillərdən istifadə etməklə müalicə və profilaktika tədbirləri çox qədim zamanlardan istifadə olunur. Və müsəbat nəticələr verir. Bölməmizdə fizioterapiya kursu qəbul edən hərbi qulluqçular müalicənin xəstəliklərinə

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

NATO-nun Kosovodakı qüvvələrinə rəhbərlik Türkiyəyə keçib

NATO-nun Kosovodakı Sülhməramlı Qüvvələrinə (KFOR) rəhbərlik Türkiyəyə keçib.

Ötən il oktyabrın 10-da KFOR-a rəhbərliyi Macaristandan təhvil alan İtaliyanın komandanlığında müddəti başa çatıb. Türkiye sülhməramlı qüvvələrin komandanlığını oktyabrın 10-da İtalyadan təhvil alıb.

Türkiyə 1999-cu ildən bu vaxtdək Kosovoda xidmət aparan KFOR-a ilk dəfə rəhbərlik edəcək. KFOR-ın komandiri vəzifəsinin icrası general-major Özkan Ulutaşa həvələ olunub.

1999-cu il iyunun 12-də Kosovoda fəaliyyətə başlayan sülhməramlı qüvvələrin şəxsi heyətində ümumilikdə 27 ölkədən 4500-dən çox hərbi personal var. Türkiye hərbçilərin sayına görə ikinci yerdədir. Türkiye tərəfi KFOR-u Balkan regionunda sülh və sabitliyin təmin olunmasında ən mühüm missiyalardan biri kimi qiymətləndirir.

Almaniya Ukraynaya növbəti hərbi yardım elan edib

Almaniya Ukraynaya ikinci qış hərbi yardım paketi hazırlayıb.

Bu barede Almaniya Müdafıə Nazirliyi məlumat yayıb. Yardım paketinə "Patriot" hava hücumundan müdafiə sistemi, IRIS-T SLM; IRIS-T SLS; 3 Gepard zenit silahı, 10 "Leopard 1" A5 əsas döyüş tankı, 15 qorunan nəqliyyat maşını və 20-yə yaxın qorunan tibbi maşın daxildir. Yardımın ümumi dəyəri 1 milyard avro təşkil edəcək.

İngiltərə İsrailə dəstək məqsədilə Aralıq dənizinə iki hərbi gəmi göndərəcək

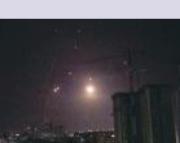
Britaniya İsrail həkimiyətlərinə dəstək nümayiş olaraq Aralıq dənizinin şərqinə iki hərbi gəmi göndərəcək.

Kral Kəmərçi Doğanın doqquza qədər nəqliyyat və hücum helikopteri daşıya bilən RFA Argus və geniş enis platforması olan RFA Lyme Bay gəmilərindən keşfiyyat xarakterli uçuşlar yerinə yetiriləcək.

Qeyd olunur ki, müşahidə uçuşları böyük ehtimalla Kiprda yerləşən Akrotiri hərbi bazasından Böyük Britaniya Hərbi Hava Qüvvələrinə məxsus RC-135 Rivet Joint keşfiyyat təyyarəsi və Boeing P-8 Poseidon sualtı patrul təyyarəsi ilə həyata keçiriləcək.

Katrıldaq ki, bundan əvvəl ABŞ rəsmiləri iki təyyarədənəşan gəminin Aralıq dənizinə köçürüldüyü açıqlamışdı.

İsrail mətbuatı: Ölən israillilərin sayı 1200-ü keçib

Qəzzadan edilən hücumlarda ölən israillilərin sayı 1200-ü keçib.

Bu barede İsrail mətbuatı məlumat yayıb.

Xatırlıdaq ki, oktyabrın 7-də HƏMAS İsrailə qəfil hücum edib. Qəzza sektorundan yəhudilərin ərazisində, o cümlədən paytaxt Tel-Əvivə 2 mindən çox raket atılıb. Bundan başqa, İsrailin nəzarətində olan ərazilərə sızan fələstinli qruplar bir neçə yaşıyış məntəqəsini və hərbi bazanı ələ keçirib. Nəticədə 1200 israilli ölüb, 2500-ə yaxın yaralanıb. İsrail ordusu "mührəbə hazırlığı vəziyyəti" elan edib və cavab olaraq "Dəmir Qılınclar" eməliyyatına başlayıb. Az vaxtda İsrail ordusu ölkənin cənubundakı bütün yaşıyış məntəqələrinə nəzarəti bərpa edib.

AZERTAC-in materialları əsasında

Nümunəvi xidmət

Qalib orduda xidmətdən qürurluyam

Oədim tarixi mədəniyyəti ilə seçilən Qazax rayonu böyük inçəsənət, ədəbiyyat xadimləri, sərkərdələri, vətənpərvər övladları ilə də tanınır. Yəsi min illəri aşan bu diyarın igidləri həmişə xalqa, Vətənə ləyaqətli xidmələri ilə seçililər. Vətənimiz üzərinə düşmən hücumları başlayanda qazaxlılar da könüllü olaraq ana Vətənin müdafiəsində dayanıblar. Düşmənlə gəhrəmanlıqla döyüyüslər.

Vətən müharibəsində də belə oldu - digər bölgələrdən olduğu kimi, Qazaxdan da yüzlerle gənc döyüşlərə qatıldı. Onlar da işgalçi düşmən qüvvələrinə və havadarlarına xalqımızın yenilməz birliliyini, rəşadətli ordumuzun gücünü, qüdrətini göstərənlərin sırasında oldular.

Tarixi Zəfərin qazanılmasında onların da xidmətləri əvəzsizdir.

Zəfər qazananlar sırasında onlardan biri də gizir Perviz Ohmədovdur. Vətən torpaqlarını işğaldan azad edənlərin sırasında olmasından quruduyur. O, 1993-cü ildə Qazax rayonunun Birinci Şixli kəndində anadan olmuş. Orta məktəbdə oxuya rəqəm xalqımıza qarşı törendilən böyük ədaletsizliklərdən, həyata keçirilən soyqırımlardan kütləvi qırğınlardan xəbərdar olub. Bu, onun həyatında, düşüncələrdən dəyişiklik yaradıb. Tarixçi olmaq istəyini Vətənə xidmət arzusu əvəzləyib, "N" hərbi hissəsində xidmət edib. Komandanlıq tərəfindən

dəfələrlə fəxri fermana, təşəkkürlərə layiq görülləb. Tərxis olunduqdan sonra müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kimi xidmət etmək üçün müraciət edib. Kursa qəbul olub və müvəffəqiyətlə də başa vurub. Manqa komandiri kimi göstərilən etimadı həmişə doğrultmağa çalışıb. Bilik və bacarığını əsgərlərə öyrədi. Onların "Vətən torpaqlarının işğaldan azad olmasına hazır olmalıdır", - niyyətiylə xidmət etməsini təmin edib.

2018-ci ildə xidmətin davam etdirilmək üçün "N" hərbi hissəsinə göndərilib. Orada da bacarıqlı, sərisətli hərbçi kimi tanınıb. Qısa müddətdə tuşlayıcı, minamyoçlu kimi təcrübə toplayıb.

2020-ci il sentyabrın 27-də düşmən sərhəd boyu ərazilərimizdə genişməqiyyətli təxribatlarla başladı. Buna cavab olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev eks-hüküm əmri verdi. Ordumuz düşmənin müdafiə sədlərinin qısa müddətdə yararaq düşməni ağır məglubiyyətlərə uğratdı.

Perviz Ohmədovun xidmət etdiyi hərbi hissənin şəxsi heyəti də qətiyyətlə döyüşürdü. Onlar düşmənin xeyli sayda texnikasını və canlı qüvvəsinə məhv etdilər. Perviz də bu döyüşlərdə fərqləndi. "Kəlbəcərin azad olunmasına görə" medalı ilə təltif olundu.

2021-ci ildə Perviz Ohmədov Müdafiə Nazirliyinin Təlim və Tədris Mərkəzinin nəzdində "Gizir hazırlığı kursu"na göndərilir. Kursu müvəffəqiyətlə bitirərək xidmətini davam etdirmək üçün "N" hərbi hissəsinə təyinat alır. Gənc əsgərlərə döyük təcrübəsinə, bilik və bacarığını həvəsle öyrədir. Vətən müharibəsində ordumuzun göstərdiyi rəşadətlərdən, cəsür döyüşçülərin vətənpərvərliyindən danışır. "Vətənimizi həmişə müsəlləh əsgər kimi mərdliklə qoruyaçaq. Mən də silahdaşlarım kimi qururluyam ki, xalqımıza qələbə sevincini bəşər edən qalib orduda xidmət edirəm...", - Perviz Ohmədov belə dedi...

Mübariz MUSAYEV
"Azərbaycan Ordusu"

İdmən

Azərbaycan parataekvondoçusu Qran-Pridə qızıl medal əldə edib

Azərbaycan para-taekvondoçusu Əbülfəz Abuzərlə Çinin Tayyuan şəhərində keçirilən Qran-Pridə qızıl medal qazanıb.

İdmənçi 80 kilogram çəki dərcəsində fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxıb.

Bütün rəqiblərinə qalib gələn Ə. Abuzərlə yarışda Azərbaycan Himnini səsləndirib.

Azərbaycan samboçuları dünya birinciliyini beş medalla başa vurublar

Azərbaycanın yeniyetmə samboçuları Qırğızistanın paytaxtı Bişkekde keçirilən dünya birinciliyində beş medal qazanıblar.

İdmənçilərdən Nicat Sultanov (71 kilogram) gümüş, Ziyəddin Zeynalli (53 kilogram) və Sulhan Süleymanlı (79 kilogram) bürünc mükafata layiq görünləblər.

Gənc samboçularından isə Sahib Babayev (58 kilogram) və Rəsul Aydəmirov (98 kilogram) ikinci yeri tutublar.

Azərbaycan şahmatçısı dünya çempionu olub

İtaliyanın Sardiniya adasında 20 yaşa qədər şahmatçılar arasında rapid üzrə dünya çempionatı keçirilib.

Azərbaycan şahmatçısı Gövhər Beydullayeva yarıda tarixi uğura imza atıb.

O, 9 oyundan 11 xal toplayaraq mundialı birinci pillədə başa vurub.

Azərbaycanın digər şahmatçısı Məhəmməd Muradlı isə 6,5 xalla 13-cü yerdə qərəlaşib.

Azərbaycan idmançıları savat üzrə Dünya Kubokunda beş medal qazanıblar

Avtstriyanın Vayts şəhərində keçirilən savat üzrə Dünya Kubokunda Azərbaycan idmançıları beş medal qazanıblar.

Kiçik yaşı qrupunda Ağamirzə Mahmudbəyli (30 kilogram), gənc savatçuların mübarizəsində isə Əlkəbir Xanməmmədov (56 kilogram) qızıl medalın sahibi olublar.

Gənclərdən Yasin İbrahimov (52 kilogram) və Məhəmməd Süleymanov (+75 kilogram) gümüş, böyükərlərin yarışında isə Beyrək Bağırov (80 kilogram) bürünc medala yiyələnlər.

Türkiyənin Avropa çempionatından əldə edəcəyi gelir açıqlanıb

Türkiyənin 2032-ci il Avropa çempionatından əldə edəcəyi gelir bəlli olub.

Bu barədə Türkiyə Futbol Federasiyasının prezidenti Mehmet Büyükekşi yerli mətbuatı açıqlamasında məlumat verib.

Funksioner bildirib ki, ölkə turnirdən 1 mil-yard ABŞ dollarından çox gelir götürəcək: "AVRO-2032 Türkiyədə turizm sektorunu da canlandıracaq. Dünyanın dörd tərəfindən ölkəyə təqribən 2 milyondan çox turist gələcək. Düşünürəm ki, ölkəmiz turnirə ev sahibliyindən 1 mil-yard ABŞ dollarından çox gelir əldə edəcək".

AVRO-2032-ye Türkiyə ilə yanaşı, İtalya da ev sahibliyi edəcək.

AZERTAC-in materialları əsasında

Tərtərdə "Əsgərə məktub" layihəsi təşkil olunub

"Vətən uğrunda" səyar təşviqat dəstəsi Tərtər rayon İcra Həkimiyəti və Gənclər Qarnizonu İdeoloji və Medeniyyət Mərkəzi ilə birlikdə Müstəqilliyin Bərpası Gününe Həsr olunmuş "Əsgərə məktub" layihəsi keçirilib.

AZERTAC-in bölgə müxbiri xəber verir ki, Tərtər şəhərinin mərkəzi meydanında keçirilən tədbirdə şəhid ailələrinin üzvləri, qazilər, mühərbi veteranları, ümumtəhsil məktəblərinin şagirdləri və ictimaiyyət nümayəndələri Azərbaycan Ordusunun sıralarında xidmət edən əsgərlərə ürək sözlərini ünvanlayıblar.

Yeni nəşrlər

"Azərbaycan hərb tarixi (ən qədim dövrlərdən XX əsərə qədər)" kitabı çapdan çıxbı

mühərbiələr təhlil edilib, həmçinin hərbi-tarixi təfəkkürün yaranması və tekmilər kompleks şəkildə öyrənilib. Həmçinin Azərbaycanda hərb işinin yaranması və inkişafı məsələləri işıqlandırılıb.

Geniş mənbə və ədəbiyyat əsasında hazırlanmış əsərə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin göstərişinə əsasən hazırlanıb. Elmi əsərdə qədim dövrdən XX əsrin əvvəllərinə qədər Azərbaycan əraziində baş vermiş əsas hərbi-siyasi hadisələr və

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik Səfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şəhər" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

baş leytenant
Mahmud MÖHBALIYEV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günler) nəşr olunur.

"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sahifələnərək "Hərbi Nəşriyyat" in mətbəsində hazırlanmışdır. Diapoziтивlərdən çap olunur. Əlyazmaların rəy verilməri, təqdim edilən yazılar müəllifi qaytarılır. Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361

Sifariş № 595

Nüsxə № 4760

Baş redaktör
müvənni
mayor
Məhəmməd NƏSİRİLİ

Telefonlar

Baş redaktör: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktör müvənni: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.